

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emmerich
Nachf., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körsz.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în 1-1 CAR 11.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate o-
ficiile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 72.

Brașov, Vineri 2 (15) Aprilie.

1904.

Situația în Balcani și Aromâni.

În aceeași zi, în care s'a încheiat convențiunea franco-engleză, a fost semnat în Constantinopol de către reprezentantul Porții și agentul diplomatic bulgar și așa numitul aranjament turco-bulgar. Coincidența aceasta nu e decât o întâmplare, căci importanța actului din urmă diplomatic nu stă în nici o proporțiune cu a celui dintâiu. O trăsătură comună totuși au aceste două evenimente prin aceea, că sunt urmări directe și indirecte ale războiului, ce a izbucniț între Rusia și Japonia.

Azi voim a ne ocupa aici numai de aranjamentul turco-bulgar, care este mai apropiat de noi și ne și interesează mai de aproape ca Români.

Orî și cine va trebui să recunoască, că Bulgarii desfășură multă energie și și mai multă tenacitate în urmărirea scopurilor și aspirațiilor lor naționale. Din momentul, în care s'au convins, că nu-i de glumă cu hotărîrea marilor puteri de a împiedeca în orice chip izbucnirea unei conflagrațiuni în peninsula balcanică, er mai ales de când dela Rusia, fiind angajată în războiul din Asia extremă, ei nu se mai pot aștepta multă vreme să intervină cu putere armată și în Orientul european, cei din Sofia s'au gândit cum ar pute să folosescă mai bine timpul și situațiunea dată, ca să pôtă trage din ea cât mai mult profit pentru politica lor. Și s'au decis să caute a se înțelege cu Porța, cea atât de nemulțumită cu reformele, ce i-le impun puterile în Macedonia, și a dobândi pentru bulgarism ceea ce se vapusă cu binele, decât nu merge altfel.

Considerațiuni de aceste au dat naștere noului aranjament turco-bulgar și nu puțin va fi contribuit

la încheierea lui și dispoziția Porții, care pe calea înțelegerii crede a stinge focul ce amenință să pună în flacări provinciile turcesce cu populațiune creștină, atât de nemulțumită și amărită.

Nu e puțin ce au dobândit Bulgarii în schimbul obligămintului, ce l'au luat asupra-și de a împiedeca trecerea bandelor revoluționare peste granița pe teritoriul turcesc și peste tot de a supraveghia și împiedeca activitatea comitetelor revoluționare.

Circulara guvernului bulgar către reprezentanții săi în străinătate spune, că se vor institui două comisiuni mixte compuse din Turci și Bulgari, cari vor avé să reguleze toate cestiunile pendente. Între aceste vor fi toate cestiunile bisericesci și școlare, repatriarea refugiaților bulgari, admiterea Bulgarilor, cari trăiesc în Turcia, la oficii în administrație și justiție ș. a.

Pe noi ne va interesa cu deosebire regularea cestiunilor bisericesci și școlare în Macedonia, precum și cestiunea așa numitei autonomii a comunelor bulgare. E temerea fundată, ca nu cum-va cestiunile, ce le va face Turcia Bulgarilor, să dea intereselor de viață ale Românilor macedoneni.

E trist, dér adevărat că cauza bisericescă și școlară a Aromânilor stă de prezent cât se pôte de rău, cu tot ajutorul de 600 mii de Lei, ce l'a votat nu de mult camera română pentru sprijinirea românismului în Macedonia.

Am reprodus erî unul din acele articole ale foilor germane, în cari se vorbesc cu atâta aplomb de o apropiere între România și Grecia cu scop de a pune stavilă întinderii slavismului bulgar. Pe conta acestei apropieri scim, că s'au aranjat deja și manifestațiuni de înfrățire la Atena

și la București, rezultatele ei însă nu numai că nu se vęd, dér sunt cu totul contrare țintei ce se țice, că o ară.

Mai întâiu de toate e patriarhatul grecesc din Constantinople, care lucră fățiș la desnaționalizarea Aromânilor. Cetitorilor noștri le este cunoscut cazul revoltător al prigonei părintelui Teodoru din Bitolia, fiindcă slujesce românesc în biserică, cas pentru care guvernul român a fost interelat în Senat.

Se vede, că ministrul român din Constantinopol a stărut în timpul din urmă pe lângă Porța, de a face ceva pentru emanciparea bisericescă a Românilor macedoneni, căci o scire mai nouă de acolo spune, că Porța și-a exprimat dorința, ca patriarhatul ecumenic să se înțeleagă cu Aromâni în privința aceasta.

Patriarhatul a răspuns, că stăruie ca preotul Teodoru, care a slujit în limba română, să fie espulsat și că după Pasci își va repeta această pretensiune. Patriarhatul a mai pretins odată aceasta, dér Porța a refuzat espulsarea preotului român în urma intervențiunei ambasadei române, care fii sprijinită și de mi-

Aromâni, se țice, sunt decisi, decât nu se vor pute înțelege cu patriarhatul ecumenic, să apeleze la decisiunea Porții și a marilor puteri.

De ce Porța tot amână această decisiune, care atărnă numai dela voința ei? Pôte că trebuia să fie mai mult intențită pentru a face acest pas din partea Românilor și a guvernului român.

Brașov, 1 Aprilie v.

Dieta ungară s'a redeschis alaltăerî, Marți, după o vacanță de două săptămâni. Ministrul președinte Tisza a făcut mai multe declarațiuni interesante. Între

alte a țis, că consideră de cestiune importantă *comasarea în Ardeal*, ba a pregătit chiar un plan în privința aceasta, care va fi desbătut de o anchetă. Continuând, contele Tisza declară, că menține întru toate ceea-ce a țis despre *reforma electorală*, și promite, că alegerile generale viitoare se vor face pe basa noiei legi. A vorbit apoi despre programul de lucrare a dietei.

În ședința de ieri, 13 Aprilie, Kelen Bela a prezentat o moțiune în afacerea reformei electorale. — Papp Zoltan a vorbit despre succesele militare, obiecționând, că de ce se pretinde cunoșcerea literaturii austriace ca condiție pentru primirea tinerilor în academia militară? — Ministrul Nyiri a răspuns, că măsura aceasta e necesară din punct de vedere al culturii generale. — Visontai a adus în discuțiune întrevederea din Abbazia. — Contele Tisza a răspuns declarând, că evenimentele politice necesităză astfel de înțelniri. Acțiunea balcanică a pretins înțelnirea celor doi miniștri de externe.

S'a stabilit ordinea de zi pentru ședința de azi, Joi, urmând a-se desbate proiectul despre salarisarea funcționarilor comitatensî.

Delegațiunile austro-ungare au

Un discurs al cancelarului Bülow.

În ședința de la 12 Aprilie a „Reichstag“-ului din Berlin, contele Bülow a ținut un lung discurs, vorbind despre numeroase cestiuni politice generale: convențiunea franco-engleză, războiul, integritatea Chinei, politica bisericescă germană și revolta Hererilor.

Despre *convențiunea franco-engleză* a țis, că Germania n'are cauză de a presupune, că ea ar fi îndreptată contra vreunei puteri. Stăm față cu o încercare, cu scop de a face să dispară punctele litigioase între Franța și Englitera. Din punct de vedere german, n'avem nimic contra

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

O călătorie cu balonul.

Contele Andor Széchenyi a făcut împreună cu locotenentul Emanuel Quoika o călătorie cu balonul din Paris la Eisenstein (Austria), de unde a plecatou trenul la Viena, sosind în capitala Austriei în ziua de 7 Aprilie. Contele aeronaut face următoarea descriere a călătoriei sale:

Încă mai de mult ne înțeleserăm cu locotenentul Quoika să facem o călătorie cu balonul „Excelsior“ din Paris până în Austria. Înainte însă de a întreprinde această călătorie, trebuia să facem studii meteorologice, spre a dobândi o basă sigură cu privire la timpul plecării. În sfârșit am hotărîț să plecăm la Paris în 25 Martie, Vineri seară, unde am sosit în dimineața țilei de 27 Martie. Imediat ne-am pus în contact cu biroul central de meteorologie, unde furăm primiți cu cea mai mare politetă și directorul Marchard, profesor universitar, a declarat, că este dispus a ne fi întru ajutor.

Balonul frances „Excelsior“ construit

la Mallet, are o capacitate de 1350 metri cubici și se distinge prin ușurimea și comoditatea coșului său.

În Joia mare, 31 Martie, aveam lună plină. Din America se anunță un ciclon, care trecu peste ocean și institutul meteorologic ne comunică, că probabil până pe la München suflă vînturi de vest. Ne-am decis totuși să pornim la 1 Aprilie. Aeroclubul din St. Cloud ni-a pus la dispoziție hala sa de baloane și la ascensiune au asistat numeroși prieteni.

Situațiunea meteorologică era următoarea: Până la 1000 metri direcția vînturilor între vest și vest-vest-nord prea intensivă până pe la München; la înălțimi mai mari însă, la câte-va Jocuri d'asupra Franței vînturi de nord pronunțate; d'asupra Schwarzwaldului un curent puternic spre sud, la înălțime mare. Trebuia, deci, să căutăm straturile mai inferioare ale aerului, spre a traversa valea Rhinului, spre a evita, în Franța curentul superior de nord, în Schwarzwald curentul superior de sud.

La orele 3.50 ne urcarăm în coș și câte-va minute mai târziu puteam la înălțime potrivită pe lângă turnul Eiffel d'asupra Parisului. Compasul indica direcți-

nea între Metz și Strassburg, ceea-ce era un semn favorabil. Aruncărăm otgonul și începurăm a consulta instrumentele. Între acestea aveam un statoskop, care ne-a făcut bune servicii. Statoskopul este un instrument de o mare sensibilitate și arată chiar și urcarea sau coborirea de un metru.

Afară de un barometru de înregistrare, aveam încă cu noi un excelent aneroid și un mic termometru. Era pe la orele 7 când soarele dispăru de la orizont. Pluteam cu o iuțelă de 35 Chm. peste Franța la o înălțime, care varia până la 2000 metri. De pe harta, ce o aveam la îndemână, puteam să recunoșcem exact orice localitate.

Începu să se lase întunerecul. Jos se iviau luminile, și localitățile mai mari ni-se prezentau în splendore luminosă. Auđiam foarte lămurit zăcănitul trenurilor, sirenele fabricilor, vîjăitul rîurilor și al pădurilor, lătratul cânilor...

Pe la 7 1/2 începu să ningă. Balonul pocnea și din apendice vedeam eșind gaz, produs în urma recirei. Locotenentul Quoika manevra cu balastul, spre a menține balonul în poziție corectă.

De-odată prin norii de negură ce ne încunjurau, pătrunse o lumină, și zărirăm discul zimbitor al lunei. Golirăm în onóra amicabiei noastre călăuze câte un păhar de cafea neagră, rece, și ne bucuram de liniștea admirabilă.

Termometrul arăta — 12°... Am trecut peste Châlons, Vitry, Bar-le-Duc, St. Dizier, Nancy ș. a. Luna se ascundea adesea după nori. Aneroidul indica mari oscilațiuni. Vędend, că vîntul creșce în intensitate d'asupra pământului, ne hotărîrăm a cobori și ajunserăm la o înălțime de numai 100 metri. Așa trecurăm timp de 3 1/2 ore peste păduri, mlaștini, localități și țarină, cu iuțelă de 10—20 kilometri pe oră, fără să utilizăm nici cel mai mic balast. Trecend pe d'asupra localităților, adesea strigam locuitorilor „Où sommes nous?“ deșteptând pe câte un cetățean din somn. De regulă însă nu ne răspundeau, decât câinii, și pe ici pe colo pôte să se fi mirat vr'un tardiv, séu vr'un pázitor de nopte, de strigătele ce veniau din ceriú. Ni-s'a întemplat să primim ast-fel și răspunsuri după câte o mică pauză de spaimă. Informațiile primite ast-fel le vedeam confirmate în hartă și strigam informatorilor

acosta, fiind-că Germania nu pôte să do-réscă frecările între Franța și Englitera chiar și numai din cauză, că prin aceste frecări s'ar primejdui pacea universală, a cărei menținere o dorim sincer.

Atitudinea Germaniei față de *résboiul ruso-japones* e foarte simplă. După-ce n'a succes menținerea păcii, Germania va face tot ce li stă în putință, ca din conflictul acesta să nu se nască un *résboi* universal. *Étă* cauza principală a sincerei și cinstitei neutralității a Germaniei. N'avem motive a-ne amesteca în acest *résboi*, care nu atinge imediat interesele germane. Ni-s'au făcut reproșuri, oă isbucnirea *résboiului* a fost o surprisă pentru noi. La acesta a-și puté răspunde, că mi-niștri conducători din Paris, Londra și Petersburg, ba chiar și reprezentanții japoneși din Petersburg și Paris, s'au părut surprinși de isbucnirea *résboiului*.

Büllov se ocupă apoi de alt reproș, că adică *Germania se interesază de neutralizarea Chinei*. Atitudinea guvernului german este în privința acesta foarte clară. Era și este în interesul tuturor puterilor, prin urmare și în interesul politicii germane, ca din *résboiul asiatic* să nu se des-volte un *résboi* universal. La acesta contribuie esențialmente neutralizarea Chinei. Eventualitatea unei încurcări a Chinei în *résboi*, ar fi îndemnat curtea chineză să părăsescă Pekingul, ceea-ce ar fi fost egal cu primejduirea siguranței europenilor aflători în China. Credem, deci, că prin ni-suințele noastre de a neutraliza China, am făcut un mare serviciu intereselor păcii.

Privitor la *politica bisericească*, Büllov di-se, că nici o țără n'a suferit așa de mult, ca Germania, în urma certelor religiose. Orî-cine ar sta la guvern, se va sili să ur-meze o politică, ce stă mai pesus de ne-înțelegerile confesionale. Suntem acușați de ultramontanism. Neg însă, că am fi fă-cuți concesionii în paguba imperiului și că ne-am fi atins de interesele bisericeii evan-gelice. Am făcut numai ceea ce a pretins parlamentul în mai mulți ani de-a rândul.

Pe 10 decembrie declară, că Germa-nia nu va renunța la nici un palmac de pământ și va preveni în viitor astfel de evenimente.

Tariful vamal român.

(Discușiunea asupra noului proiect de tarif în Camera română.)

D-l P. Carp (continuând) spune, că nu trebuia înlăturat cu totul tariful actual pentru a-se face altul cu totul nou. Se putea modifica cel existent. De ce însă o remaniere radicală, pentru a proteja in-dustrii ce pot trăi și fără protecțiune?

) A se vedea n-rii 62, 64, 67, 68, ai „Gaz. Trans.” din a. o.

Protecțiunea trebuie de sigur să fie în dauna consumatorului. Dér nu înțeleg protecțiune în sensul, ca fabricantul să-mi vëndă scump o marfă proustă.

Sunt în contra monopolului, căci mo-nopolul nu ține socotéla nici de preț, nici de calitate, și ori-ce progres devine imposibil în asemenea condițiuni...

D-l ministru de finanțe vrea să pro-tégă industrii, cari n'au nevoie de protec-țiune. D-sa vré neapărat să protejeze in-dustria mare.

Lucrul acesta se dovedesce cu ma-sinile agricole. D-l Costinescu vré să protejeze industrii pe cari d-sa le crede interesante, — dér pe cari noi le socotim imposibile. Când nu va puté încheia con-vențiile comerciale, nu va puté aplica nici acest tarif, și va veni din nou înaintea noastră pentru a-l modifica.

Un tarif serios este acela, care se pôte aplica imediat ce convențiile comer-ciale nu s'au putut încheia.

Se vorbesce de pretențiunile parti-dului agrar. Dér un partid agrar, modest cum este al nostru, are o pretenție exor-bitantă, când cere să nu se impună ma-sinile agricole. Ce nevoie să se impuie plu-gul, sapa, tirnăcopul?

D-l Costinescu. Tirnăcopul este impus ași mai réu, decât îl impun eu.

D-l Carp. Viața se compune din concesionii; conced tirnăcopul d-lui ministru de finanțe (risete). Vě cerem să nu impuneți unelele noastre de muncă. Din acest punct de vedere cerem o modificare a tarifului. La fie-care moment ni se pun înainte taxele din Franța și Germania. Comparația este nepotrivită. De ex. arti-colul privitor la mătăsării, a fost împărțit în cinci, pentru-că și în tariful frances este astfel, deși aceste împărțiri n'au nici un sens în tariful nostru. La discuția pe articole se va dovedi și mai bine acesta.

D-l Costinescu. Acesta este un reproș, pentru-că am muncit.

D-l Carp. D-le ministru de finanțe, nu ori-ce muncă este meritatorie. Intre cei cari muncesc, eu prefer pe cei cari muncesc mai puțin, dér cari fac opere, nu opere rele, ci de cele bune și folositoare.

D-l Costinescu. Este o preferință a dv. cunoscută.

D-l P. Carp. Departe de mine ideea de a aplica acest axiom general în total la d-voastră; am voit numai să arăt, că o asemenea este în noștre economice.

D-l V. Cosmovici, face elogii minist-rului Costinescu, luând în apărare pro-iectul său de tarif.

D-l G. G. Assan după ce polemiséză cu d-l Disescu și alți antevorbitori, mul-țimesce ministrului de finanțe în numele camerei de comerț pentru munca ce a depus-o în alcătuirea tarifului. Opera, di-ce, încă nu-i completă, ea va fi desăvârșită de convențiile comerciale și în această pri-vință avem cea mai mare încredere în d-l ministru de finanțe, că va realiza progra-mul său.

D-l N. T. Popp. La discuția budg-etului d-l ministru de finanțe spunea, că suntem o țără săracă; acum tot d-sa ne spune, că suntem bogați.

D-l Costinescu. N'am spus decât, că

suntem mai bogați decât acum 24 de ani, dér tot săraci suntem.

D-l Popp: Dintr'o statistică făcută de d-l ministru, rezultă că am fi exportat cu 1.110.000 tone mai mult, decât ne spun statisticile noastre. Eu cred, că socotéla d-sale nu e exactă. Este o bănuială ne-dréptă aruncată asupra exportatorilor noștri. Nu se pôte, ca comercianții să fi frus-trat statul pentru a câștiga din taxa de jum. la sută.

Extensiunii culturai cerealelor în ul-timii ani se datoresce închiderea granițelor pentru vite spre Austro-Ungaria, locu-rile de pășune au fost date culturai.

Décă la export statisticele sunt eo-sacte oratorul recunósce, că la import va-lorile sunt exagerate.

Un indiciu de bogăție a țerei este situațiunea proprietății rurale și urbane. În această privință însă stăm réu. Peste 2000 de proprietăți sunt afectate la cre-ditul rural, ér numai în capitală sunt 150 de milioane de lei dați cu împrumut pro-prietății urbane. Acesta dovedesce că nu suntem într'o situațiune prosperă. De aceea nu trebuie să încercăm noi sarcini asupra țerei printr'o politică protecționistă.

D-l Carp a susținut capitalurile stră-ine. Fără a fi contra lor, sunt convinși, că încetul cu încetul vom puté întemeia o industrie națională cu capitaluri ro-mănesci.

Incheie di-când, că tariful nu corés-punde cerințelor țării.

D. Vintilă Brătianu: Atunci când vorbim de situația noastră economică și comercială, trebuie să avem în vedere și trecutul nostru și urmele pe cari le-a lă-sat. De aceea, cu foarte mare dreptate a di-s d-l ministru de finanțe, că trebuie să ne rămână banii în țără. Până când da-toria noastră publică de 1 miliard și jumé-tate, plasată în străinătate, nu va fi stinsă, nu putem fi siguri de viitor.

Orî-cât am fi de neatirnați economi-cesce, nu putem, ca stat mic ce suntem, să nu luăm în seamă, că în întreaga lume domină politica protecționistă

Trebuie să prevedem într'o di o si-tuațiune foarte grea pentru produsele nôstre agricole, cari n'avem colonii. Ce vom face în acea di cu aceste produse? Nu vom avé deuseuri de desfacere. Trebuie dér, și din acest punct de vedere, să fa-cem ceva, pentru a reduce trebuințele noastre față de străinătate și a ne pregăti pentru această situație.

Oratorul crede, că trebuiesc încura-giate mai mult industriile basate pe produ-sele agricole.

S'a făcut întrebarea: să avem o in-dustrie mare séu mică?

Înainte de tôte crede, că industriile mici trebuiesc aședate prin dealuri și munți unde populațiunea este mai désă. Nu trebuie să întemeiăm o industrie prea mare, prea centralisată. Cu fabricile s'a făcut o gresélă. S'au aglomerat în regiunea Ro-manului și a Mărășeștilor, unde se face o întinsă cultură de sfeclă. Ar fi fost mult mai folositor pentru agricultură, ca fabri-cile să fie răspândite în tótă țera.

Mai este și un alt factor important în

desvoltarea economică a unei țări: este situațiunea sa geografică. Trebuie să profi-tăm de situațiunea noastră geografică es-ceptională. Vom puté avé astfel un rol economic și politic mai mare și să fim în adevér Belgia Orientului.

Trebuie să devenim depositul între-gului bazin al Dunării. La Galați și la Brăila vom crea industria orezării, a tran-sformării iutei, a bumbacului, și altele.

D. B. Delavrancea: Nu suntem în contra industriei mari, dér credem, că ta-riful depășesce măsura. Tariful a fost al-cătuit pentru de-ce ani, pe când privindu-l am crede, că a fost făcut pentru o sută de ani în viitor.

Oratorul vorbesce despre desvoltarea industriei și a agriculturai, în Franța mai ales, și se pronunță încă odată în contra industriei mari.

D. Costinescu: Nu urmăresc industria mare, în sensul în care se ia acest cuvint în alte părți.

D. Delavrancea: Aplicarea tarifului va impune o sarcină prea mare asupra populațiunii. Constată, că la tarif n'au co-laborat nici ministrul de domenii, nici mi-nistrul afacerilor străine. Intregul tarif are un pronunțat caracter de fiscalitate.

Idealul pe care-l urmăresce tariful, desvoltarea industriei naționale, nu este, în definitiv, de combătut. Dér protecționismul ce i-se acordă, este exagerat și tinde a crea monopoluri în detrimentul consumatorilor. (Oratorul continuă.)

Résboiul.

Scirea adusă de diarele englese, că Japonesi au trecut fluviul Yalu, o des-minte o telegramă a generalului rus Pflug.

Agenția „Reuter” primesce însă din Seul scirea, că după confirmările autori-tăților japoneze, între Ciôn-Ciu și Vitsu s'au dat numeroase lupte mai mici și că grosul armatei japoneze a ajuns în apro-piere de Vitsu, — ceea-ce dovedesce, că Japonesi au înaintat grabnic, silind pe Ruși a-și părăsi pozițiunile și a evacua Corea.

Aceleeași agenții i-se anunță din Pe-tersburg, că Rusia a făcut somațiuni se-riose la guvernul Chinei, pretindând con-cesiunea Japonesei unui serviciu chinez și a ofițerilor japoneși de la trupele ge-neralului Ma. Acesta a făcut-o Rusia din cauză, că ofițerii japoneși atașați la trupele lui Ma, ușor pot să influințeze ar-mata chineză și s'o predisună contra Ru-șilor, pentru a-i ataca pe aceștia de la spate, în care cas Kuropatkin ar ajunge în mare încurcatură.

Agenția telegrafică rusă primesce din Port-Arthur scirea, că în noptea Pascilor toți se așteptau la un atac japones. Din cauza acesta s'au luat întinse măsuri de precauțiune. Amiralul Makaroff, care în timpul nopții s'a îngrijit el însuși de ese-cutarea ordinelor, a petrecut noptea de Pască pe un vapor de pază.

noștri de pe pământ, un puternic: „Merci mon, ami!”

La nord zărirăm un oraș în plină lu-mină, pe care noi îl credeam, că e Châ-lons. De-odata auzim un sgomot infernal. Otgonul a răsturnat două urloie, cari s'au prăbușit cu un sgomot teribil. Ômenii ies spăriați de prin case și noi auzim obser-vațiunile lor puțin măgulitoare. Numele acestei localități nu l'am putut esact sta-bili, ceea-ce însă nu am regretat de loc. În curénd însă a urmat ispășirea. „Excel-sior” plutea d'asupra unui teren mlăștinos, la marginea căruia zărirăm la lumina lunei o pădure mare. Credeam, că localita-tea luminósă este St. Dizier. Când otgo-nul ajunse la liziera pădurei, începî se se producă un vuiet, cum se aude în păduri când suflă vântul. Eram deja cam pe la mijlocul pădurii, când simțirăm o sgudui-tură. În proximal moment balonul nostru ajunse un „balon captiv”.

Eram prinși. Otgonul, ceea-ce se în-téplă foarte rar, s'a încălțit și formând un nod, se acăță într'un copac. Trăgeam și smâncami din tôte puterile de funia întinsă, ér balonul oscila în stânga și în dreapta atingénd vârfulurile arborilor. Tre-

cuse de mieđul nopții. Nicăiri vr'un oraș séu vr'un sat în apropiere. Numai pădure și mlestini. A trebuit să tăiem otgonul, și balonul, perđénd greutatea s'a urcat în linie verticală la o înălțime de 4600 metri.

Termometrul se coborî repede la — 25 grade. Ne frecam mânilé, lăsând mai bine să ne degere urechile și picidorele. În sfirșit statoskopul începe să indice o descensiune. Ne coboriam încetul cu încetul în mijlocul norilor admirabil luminați de lună, ținénd direcția de Ost. Mi-se pă-rea, că aud zăcănitul unui tren. Quoika spunea, că e vijăitul unui riu, pôte Marne. Ajunserăm în sfirșit amândoi a crede, că am sosit în regiunea Marnei și ne apro-piem prin urmare de Vogezi. Intuneceime completă. Eram în mijlocul unor nori groși. De-odata se face érași lumină. Eși-răm din tunelul de nori și înaintea nôstră vedem Vogezi acoperiți de zăpadă. Suntem la granița germană. Era pe la ôrele 3 dimineța.

Acum să trecem munții. Dincolo ne așteptă Rhinul. Rîuri și păraie vuiesc sub noi. După hartă, dedeam cu socotéla, că vom eși la Rhin lângă Strassburg. Direcția

vântului e bună. Ici colo orașe și sate: Toul și Nancy. Câte-o lumină pe la căile ferate și vămi. Quoika aruncă balas-tul afară, ca să putem trece cu „Excel-sior” peste munți. Direcția vântului se în-tôrce spre nord. Semn réu. Dór vrem să mergem în Austria și nu la Marea-nordică, mai ales lipsiți fiind de otgon!

Étă, că trecem peste munți și de-o-dată ne apare în vedere orașul Strassburg și îndată după aceea ca o panglică stră-lucitoare de argint — Rhinul. Bucuria nôstră însă nu era netulburată. Sufla un vânt de sud. Așa ne decidem să facem des-censiunea în Strassburg, unde se află o stațiune aeronautică. Acesta a fost singura etapă, ce-am făcut-o în călătoria noastră. Am fost primiți foarte ospitalier, și ne-am reparat avariile, procurându-ne un nou otgon.

Marți, în 5 Aprilie, ne-am uroat érași în balon, însoțiți până la locul as-censiunii de jumétate din populația ora-șului. La ôrele 6 séra ocuparăm loc în coș și „Excelsior” înainta spre Pădurea Négră. Balonul era la o distanță așa de mică de pământ, încât auziam vocile ômenilor. Pe la 12¼ eram d'asupra orașului Re-

gensburg, distanță de 90 kilometri de granița Austriei.

Mai aveam de trecut peste pădurea bohemă. Érași ne invéscesc un strat gros de negură. Otgonul se lovesce de arbori, rupénd crengi. Incepe să plóie. Vintul su-flă cu vehemență. Pădurea vijăie straș-nic. Balonul coboră diu ce în ce mai jos, cu tôte că aruncasem afară chiar și ul-timul balast. Era pe la ôrele 3 dimineța. Otgonul se încurcă prin crengi. Coșul se umple de apă și se lovesce de trunchiu-rile arborilor. Ne hotărîm să descindem scótem ventilul și „Excelsior” se coboră printre copacii uriași. Sărim din coș și după o cale de 1½ ôre dăm de-o casă țărănescă, unde putem să ne încălđim pu-țin membrele degerate. Nu peste mult eșim cu ômenii în pădure să stringem ba-lonul. A trebuit să tăiem mai mulți co-paci, ca să-l scótem, l'am pus pe un car cu boi și l'am transportat la Eisenstein. De aici am plecat cu trenul prin Pilsen la Viena. Distanța de la Strassburg la Eisenstein am făcut-o în 9 ôre, parcurénd chiar și 40—50 kilometri pe ôră

(N. Fr. Pr.)

Trad. de Oulță.

SCIRILE DILEI.

— 1 Aprilie v.

Junii. Serbarea tradițională a junilor din Brașov (Scheiü) s'a ținut ieri în asistența unui public de mai multe mii persoane. Musica militară a regimentului Nr. 50 a început să cânte încă de pe la orele 4 p. m. pe platoul din Gröveri. Pitorescul convoiului de călăreți pornind de la locul numit „Intre Pietrii” a sosit pe la 5½ la aleul din Gröveri, împărțiți în grupuri, având fie-care grup pe laurarii săi. Înaintea tuturor mergea surleșul suflând în „sf. surle”. În fața bisericii din Gröveri s'au oprit și au cântat „Christos a înviat”. Erau 24 junci tineri, 28 bătrâni, 36 curcani, și 35 junci albi împărțiți în 2 grupuri (11 și 24), urmați de un convoi de 12 trăsură și 19 căruțe. Defilarea s'a făcut în cea mai perfectă ordine și numărul public a urmărit cu viuă atențiune și admirare frumosul convoi.

Proiect sancționat. Fôia oficială publică sancționarea proiectului de lege despre recruții din 1904.

Sistemizarea salarelor profesoralor și învățătorilor confesionalii. Pe ziua de ieri a fost convocată o anchetă în ministerul de culte și instrucțiune publică, prezidiată de consilierul de secție *Boncz Ödön*, cu scop de a se ocupa de sistemizarea salariului profesorilor și învățătorilor confesionalii și comunalii. La anchetă au fost invitați și susținătorii școlilor secundare, cari sunt ajutate de către stat. Ancheta va stabili modalitățile, prin cari profesorii de la școlile secundare confesionale și comunale să se împărțescă de același minim de salariu, ca și profesorii de la școlile statului. Despre sistemizarea plății învățătorilor de la școlile confesionale și comunale primare, se va îngriji ministrul de culte în proiectul de lege despre reforma legii instrucțiunii populare.

Atentat în contra ministrului președinte spaniol. În Barcelona s'a întâmplat un nou atentat anarchist. După o relație oficială, anarchistul *Artal Ioachim Mihail* a năvălit c'un cuțit asupra ministrului președinte *Maura*, când acesta a părăsit palatul consiliului municipal. Cuțitul a pătruns prin uniformă ministrului, și l'a rănit numai la costă, însă mai ușor. Atentatorul a fost prins. El a strigat: „Trăiescă anarhia!”

Emke. Comitetul kulturegyletului unguresc și-a ținut în Clușiu la 12 Aprilie ședința lunară sub președința contelui *Béldi Akos*. În luna Martie s'au acordat subvenții în suma de 4253 corone, între cari: bisericii ref. din Brașov 400 cor., kișdedovului din Hunedóra 400 cor., celui din Făgăraș 200, Brașov-Scheiü 200, Blășiü 200. Bibliotecii populare s'au trimis în 2 comune, între cari și în comuna Sânmărtin (Szépkényerü Szt.-Marton) din com. Solnok-Dobta. Din chibriturile „Emke” s'au vârsat la cassa kulturegyletului 500 cor. Din vopselele de dușumele „Emke” 755. Lumânări și săpun (fabrica „Flora”) 72 cor. Revirimentul lunar a fost de 19822 corone. Incassări în număr: 16,469. Averele totale la sfârșitul lui Martie: 2,900.343 cor., 90 b. În budgetul pe anul curent s'a preliminarat suma de 165.192 cor. 56 b. Lui *Sebestyén Ede* i-s'a votat pentru broșura: „*Ungurii din România*” un ajutor de 100 corone.

Fiume. Diarul „*Nemzeti Hirnap*” din Clușiu scrie din incidentul unui scandal, ce s'a întâmplat în portul Ancona pe bordul unui vapor al societății „Ungarocroate” un articol despre Fiume. Autorul relevă cheltuielile enorme, ce le-a făcut statul cu portul din Fiume, cu calea ferată etc. și în schimb cu durere se constată, că în Fiume limba și inscripțiile maghiare sunt luiduite, drapelul maghiar nu îndrăsnesc nimeni a-l arbora la serbări, ér pe vaporele societății „ungarocroate” de la căpitan până la cel din urmă ucenic toți sunt italieni, croai și

alte nămorii. „Câte sate secuiesti nu s'ar fi putut ajutama — exclamă „N. H.” cu banii cheltuiți la Fiume, pentru ca să facem docuri, cale ferată etc. unor străini, cari pe Monarchul îl numesc „*impărat*” și nu „*rege*”, și cari vor profita de prima ocaziune, ca să ne dea cu piciorul!”

De la magistratul orașenesc primim spre publicare următoarele: În sensul §-ilor 7 și 8 ai ordinațiunii ministerului reg. ung. de agricultură dto 10 Decembrie 1900 Nr. 12102/900 pres. se face cunoscut, că consemnările referitoare la contribuțiile, ce au a le presta pe anul 1904 oferentii de muncă pentru servitorimea lor aplicată la economia de câmp, — în sensul §-lui 8 al art. de lege XVI ex 1900 — aceste consemnări se află și se pot lua în vedere în decurs de 8 zile în oficiul de dare orașenesc. Contra acestor consemnări fie-cine poate face recurs în termen de 15 zile, după expirarea celor 8 zile. Eventualele recursuri sunt a se înainta la oficiul de dare orașenesc.

Reuniunea de cetire și cântări din Sângeorgiu-român va aranja o serată musicală teatrală urmată de dans, la 17 Aprilie st. n. în salonul de cură al hotelului „Hebe”. Intrarea: de persoană 1 cor. 40 b., de persoană în familie 1 cor. Venitul curat e destinat în favorul reuniunii. Program variat.

Sciri mărunte. În Ungaria au murit în decursul anului 1902 conform statisticei ministerului de interne, 75,145 persoane de tuberculosă. Mai mare a fost mortalitatea în ținuturile dintre Dunăre și Tisa, unde în o singură lună (Ianuarie) au murit de oftică 1072 persoane. În luna Ianuarie a. c. au murit 6251 omeni. — *Un mare foc* a pustiit în 9 l. c. comuna Gyergyoszarhegy (comitatul Ciuc), 160 de case împreună cu surși și grajduri au fost prefăcute în cenușe. — Suma totală a studenților înscriși la *universitățile din Austria* în semestrul de érnă 1903/4 a fost de 20,811, dintre cari 1344 la facultățile teologice, 9446 la cele juridice, 2968 la medicină și 7114 la filosofie. — *Edificiul teatrului din Cernăuți* a fost închis din cauză, că nu oferă nici o siguranță în contra unui eventual incendiu. — *Pădurile statului român* din stânga Oltului, din sus de Călimănești au luat în 12 l. c. n. foc. În sera acelei zile erau deja 15 pogone de pădure în flacări.

2 Un medicament pentru popor. Prin așa numitul *spirit de vin* (Franzbrandtwein) și *sarea de vin al lui Moll*, pacienților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra malariei de reumă apoi la rări și umflături. Pr țul unei sticle dimpreună cu îndrumarea necesară e de corone 1.00. Se trimite dînic prin rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și reg. *A. Moll, Viena 1 Tuchlauben 9*. În farmaciile din provincie și în droguerii se se ceară hotărît preparatul *A. Moll*, care e provădit cu marca de contravenție și cu subscrierea.

Publicațiuni economice în limba română.

În literatura românească rar, foarte rar poți găsi câte o lucrare de conținut economic. Cu atât mai mare valoare și răspândire ar trebui să aibă scrierile economice cele rari, ce apar când și când în limba română, arătând relațiunile noastre economice mai de aproape — nisce adevărate „*Rari nantes, in gurgile vasto*”. Sunt însă v'ro 2—3, cari ca organe oficiale și oficioase, ar pute să aducă bune informațiuni în privința economică și despre nevoile ardetore ale poporului nostru românesc.

Despre „*Revista economică*”, organul autorizat al tuturor băncilor române din Transilvania și Ungaria, ne rezervăm să vorbim altă-dată.

Acum ne vom ocupa puțin de o publicațiune oficiosă neromânească, dér tradusă ori întorsă pe române, — după nemție. Scrierea originală germană seu ungurescă a putut să fie foarte bine concepută, ușor de înțeles și de un om cu puțină carte, și detaliată sub toate raporturile. Dér vai, cea românească numai frântă pe române este, încât nu o înțelege nici omul specialist, nici cel laic, nici meseriașul căruia i-se adresază direct, și nici plugarul cu puțină carte, căruia la adecă încă i-ar pute fi de folos. Ea poartă titlul: „*Raportul Camerei de Comerț și Industrie din Brașov asupra situațiunii economice din circumscripția ei în anul — 1901*, și vol. II, *idem în 1902*. Înaintat Escelen-

ției Sale Domnului Ministru de Comerțiu r. u. Brașov 1903. Tiparul tipografiei Ciurcu & Comp.”

Neapărat, că prin raportul anual (care în Brașov se publică în toate 3 limbile patriei) guvernul a ținut, ca să fie pe fie-care an informat despre starea agriculturii, comerțului și industriei nu numai ministrul, ci și cei de jos, industriași, meseriași și comunele. Pe lângă calificațiune tehnică, — unde inteligența și cunoștințele individului nu sunt suficiente pentru a pătrunde întreg mecanismul fie-cărei industrie în parte — autorul fără încunjur vorbesce și reproduce fidel păreriile omenilor de încredere, ale trimișilor, delegațiilor noastre etc.

Neapărat, că încât privesce traducerea românească, nu se băga prea mult nici camera în cheltueli deosebite, și nici Ministerul nu se supăra pôte, decât pe lângă raportul oficial, se dedea atențiune mai multă și întreprinderilor românești diverse, și se dicea ceva și despre progresul, stagnarea ori decadența și disparițiunea lor etc., după-ce și Românii contribuiesc cu sume însemnate la întreținerea Camerei de Comerțiu și industrie din Brașov.

Este curios, însă, să găsesci într'o publicațiune oficiosă românească tot ce nu este românesc, ér ce este românesc ignorat cu totul; — bună oră pe terenul agricol: întrebuintarea armăsarilor statului și de Români, propagarea comasării, ca precursorea întrodurii culturii raționale a pământului și a culturii alterne (sohim-bătore), apoi desvotarea, ori regresul industriei de casă românești.

Regretatul secretar al Camerei de comerțiu din Brașov, Iohann Hintz, a putut'o descrie într'un mod măiestru și a se entusiasma de ea. Raportele camerei de comerțiu ulterioare, publicate în limba română, tac însă chitic, ca și când n'ar exista, seu n'ar fi existat nici odată.

Dér să vedem cele ce ne relatează și despre ce este vorba. Aci rugăm pe cetitori, să ia toate dictionarele, glosarele și cialslóvele la mână, ca să se pótă orienta și să pótă pricepe despre ce este vorba. Sciți vorba greceului: „*ma înțelego frățico, dar nu prițepo!*” Pôte ar fi bine, ca traducătorul însuși să ia lecție de tehnologie la profesorul de *merceologie* al școlii comerciale.

Raportul din urmă pe 1902:

Pagina I. „*recolta cerealelor cu privire la produsele principale de câmp* — a fost bună. Acestă îmbunătățire în producțiunea *agronomică*” (agronomică, nu agricolă!) Astfel *agronomul* pierde unul după altul mai multe isvóre importante de venit. (Noi sciam, că agronomul are studiile, cărțile, experiențele sale, pe cari cu greu le pôte pierde).

Totuși pe contra pagină, autorul continuă: „*Pagubele îndurate de agronom se prăvălesc în efectele lor asupra meseriilor, industriei și comerțului*”...

La pag. 20. „*În ținutul de jos sub pădure*” (probabil „*Unterwald*”, sub care Românii dic și înțeleg regiunea din jurul Sebeșului săsesc), dér „*ținutul de jos sub pădure*” pôte fi și la Cristian (Neustadt), la Zărnești și la Streja Cârțișoră, ori la Orlat.

Idem: „*Viile nouș din ținuturile Târnavelor, deși reuseite, dér pentru comerțiu mare ele nu au nici o importanță, de ore-ce de present se cer și se plătesc încă „prețuri de afecțiune”*; — bine că nu de dragoste.

Pag. 21. „*Gustul stiros?* și conținutul de acid la vinurile din ținutul de jos, le face să fie căutate”.

Pag. 22. „*fracturile cele mari îngreunetza transporturile de butuci la stațiunea Homörod*”. Noi sciam până acum, că butucul, buturuga rămâne pe loc, și numai trunchiul, tulpinele, buștenii se scot și transportă la ferestraie.

Pag. 24 — „*la vîndările de păduri — lemn de brad s'a vîndut din partea comunei Bacifalu 6314 m³ — etc. — ér din comitatul Seben avem de înregistrat din partea comunei Boița 433.415 m³ pin sêlbatic și 45.616 m³ fag — la un loc cu 320,000 cor., din partea comunei Tălmăcel 17,882 m³ pin sêlbatic și 2295 m³ fag la un loc cu 24.230 cor.; mai departe în toate oasurile de stejar din partea comunei Ghireslău!!! 10.363 m³ cu 47.500 cor.” etc. Vê place?! Până acum silvicultorii și forestierii de meserie au sciut și aușit numai de Pinus silvestris, de Pinus nigra — sive austriaca — de Pinus virginiana, Pinus maritima, Pinus strobus, Pinus cembra, Pinus laricio, cari nici unul nu pôte fi confundat cu cel de sus: Pin sêlbatic — nu domestic. Têranul român simplu, fie și cel din Boița și din Tălmăcel, a aușit până acum numai de brad, de molid seu molift, de pin seu de chin=Pinus sylvestris, și de șneapan seu*

jepi=Pinus mughus—dér de pin ori chin de casă, domestic ori sêlbatic, înoă n'a aușit de la tatăl și moșul seu!! Probabil, că merceologul nostru a voit să înțelégă molid ori moliftul — din munții neguroși ai Oltului!!

Nu mai puțin hazlie este și localitatea Ghireslău. Afară de faimósele localități: Mirislău și Guruslău, Goroszló — este tradus și Bradul românesc seu săsescul Ghireslău, în Ghireslău!! Pagubă că nu-i și vecinul seu Freck (Avrigul), transformat în vre-un *Frecuș*!...

Și mai nostim o brodesce traducetorul nostru la industriile diverse. Așa la pag. 27 ne vorbesce de Asociațiunea boboarilor din Cisanădie cu 484 membri. Unde sunteți voi patrioți sași, încărungiți în studii economice și sociale, Hintz și Lucas Marienburg, să vedeți cât de greșiți erați, când admirați hârnicia femeii române din Scheiü, care producea la ½ milion florinî straine și boboe — și afirmați, că pe ea străinătatea nu o pôte imita și nici concura, și étă că fiul acelei trocărese — wallachische Vorstädterin — a găsit, că le imităză deja Sașii voștri din Cisanădie, și încă nu unul doi, ci cu sutele — 484 la număr!! Ore nu eșiți plini de bucurie din mormântul vostru liniștit — căci étă acum fi dați de mal pe Valachii, și încă în ce e mai propriu al lor!!

Ore să mai vorbim de „*Societatea pentru fabricarea de mărfuri de lut*” din Christian (par. 33) și de *industria de bererie* pag. 46 — și că „*în Christian (comitatul Seben) reuniunea locală agronomică de acolo posedă o fabrică de unt cu aburi?*” Am dori să scim, decât *agronomii* din Christianul mare se ocupă cu fabricarea untului din Margarina (oleo margarina), ori că prepară și ei untul veritabil din lapte, cu ajutorul separatorului și a putineului de Holstein, mânate ori puse în mișcare cu forță de abur?!

Credem, că de astă-dată e de ajuns.

Neacșu.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Aprilie st. v. 1904

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei nôtre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME SCIRI.

Cifu, 13 Aprilie. Ađi diminetza la orele 6½ s'au aușit pușcături dinspre Port-Arthur. Se crede, că s'a început lupta decisivă navală în jurul insulelor Liaatao.

Viena, 13 Aprilie. „*Pol. Corr.*” primese din Ciong-Ciu scirea, că între Port-Arthur și Liaotao s'a dat ađi o mare luptă navală. Vasul de război rusesc „*Petropavlovsk*” s'a scufundat împreună cu întreg echipagiul.

Londra, 13 Aprilie. Din Tiencin i-se anunță diarul „*Daily Chronicle*”, că flota japonească s'a angajat la Liaotitsau într'o luptă navală decisivă.

Petersburg, 14 Aprilie. Agenția telegrafică rusă primese din Port-Arthur scirea, că *cuirasatul rus „Petropavlovsk” dând peste o mină submarină, a fost aruncat în aer. 600 marinari au pierit. Amiralul Makaroff s'a înecat. N'au putut scăpa decât 4 ofițeri, între cari marele duce Cyril.*

Tokio, 13 Aprilie. Aici se crede, că de-alungul fluviului Yalu, lupta s'a început.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Aprilie, n. 1904.

Banote rom. Cump.	18.96	Vënd.	19.—
Argint român.	18.86	"	18.94
Napoleon'ori.	19.04	"	19.10
Galbeni	11.30	"	11.40
Ruble Rusesot	2.53	"	2.54
Mărci germane	117.10	"	117.25
Lire turcesot	21.50	"	21.60
Sreis. fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

Lista de vinuri

din Pivnița Eszterházy

Vin din 1903 (heuriger) ltr. 36 cr.	
Almáshegyi . . . per	40 "
Bakator (1901) . . . "	50 "
" (1900) . . . "	60 "
"Auslese" . . . "	70 "
Sauvignon . . . "	fi. 1.—
Ausbruch . . . "	1.20

Vinuri negre:

Schiller . . . per ltr.	40 cr.
Vin negru . . . "	50 "
Tugela drops (Ménés) . . . "	70 "

La cumpărare de 10 litri din soiul acesta, dus acasă 4 cr. mai ieftin, asemenea la export la sate cel puțin 50 litri cu 11 cr. mai ieftin la litru.

WILHELM KOPONY.

SALONUL CEL MARE din etaj și câteva odăi în parter dela

Casa Reuniunii de patinat

sunt de inchiriat pentru lunile de vară, și cu condițiuni potrivite și pentru erna, din 15 Martie a. c. sunt foarte acomodate pentru Ateliere, Biorouri, Grădini de copii etc.

Informații mai de aproape se pot lua dela presidentul Reuniunii de patinat D-l Alfred Schnell, senator.

8-5.

FERESTRI și UȘI VECHI dela o casă ce s'a reparat, sunt de vândare cu prețuri ieftine.

Detailuri la Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Recomand Onor. cetitori

Magazinul meu

de haine gata pentru bărbați, adulți și copii, cu prețuri foarte ieftine.

Croelă escelentă!

Un costum pentru bărbați cor.	16.—
" Pardesiu	21.—
" Raglan séu ulster . . .	23.—
" Costum de adulți . . .	12.—
" " " copii dela 3—10 ani	5.—
" Pardesiu de copii . . .	9.—
Pantaloni de bărbați Kamgarn	7.—
" " " " Chewiot	5.—
" " pentru adulți	3.50
" " de copii dela 3—10 a.	2.70

MAGAZINUL pentru **CONFECȚIUNI DE DAME** se află în **Strada Porții nr. 3.** Mare asortiment din cele mai noue modele cu prețuri foarte ieftine.

Un Paletot de toamnă . . .	12 cor.
0 Pelerină dublă	11 "
Un Paletot de Demaselă . . .	9 "
0 Pelerină de fetiță	5 "
" Pelerină de postav negru .	18 "
Un Hawelok de Damă	13 "

Strada Porții nr. 11. **ASCHER B.** Strada Porții nr. 3.

Specialități de costume pentru copii.

Se vinde și cu plata în rate.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cută este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecnire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.—

Falsificățile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corône 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corône 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și p. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoții.

1500 părechii de ghetete diferite, pentru bărbați, dame și copii, marfă garantat solidă, din cauza lipsei de loc, **se vënd ieftin de tot,** chiar sub prețul costului, în Prăvălia de ghetete

IOAN SĂBĂDEANU

Brașov, Strada porții nr. 10.

Folosescă fie-care ocașiunea, pentru de a cumpăra ieftin marfă bună.

9-12

Cruce séu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorcă

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteii, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgărçuri de inimă, asmă, auțul greu, sgărçuri de stomac, lipsa poștei de mănecare, rēcělă la mâni și la piclóre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelariu mea se află atestate încurse din tôte părțile lumii, cari prefuesc cu muțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste a'estate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ose confundă cu aparatul „Volta“, de bre-c, „Ciasul-Volta“ atăt în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost ofici-s oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A. / E. colțul strada Kálmán.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-20 min. dimiu.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 m. a. m.
- III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 6-50 séra.* (* Circulă numai până în Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-25 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persóne la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov.

- I. Trenul de persóne la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. séra.*
- IV. Tren de pers. la órele 10-01 m. séra.* (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-07 min. p. m.